

ljudske šole in njeno samosvojno svrho, ki jej je zagotovljena v šolskih postavah, proti vsakaterim nasprotnim nameram odločno braniti. Ljudska šola se mora, kolikor je mogoče, ozirati na krajevne razmere — kakor pri nas na srednje šole — vendar pa se ne sme prestrojiti v samo pripravljavnico srednjim šolam. Če sem pri IV. razredu naglašal posebno jezikov pouk, je v V. razredu posebno važen realistični pouk za življenje. Tu si pridobé otroci dovolj podloge za lastno nadaljevanje v pouku, preden zapusté ljudsko šolo.

Splošni učni smoter pri realijah naj ostane isti kakor do zdaj.

IV. Pisanje.

Splošni smoter ostane kakor do zdaj. Zatorej naj ostanejo tudi vse učne ure temu predmetu tako kakor do zdaj; samo v I. razredu, kjer do zdaj za ta pouk ni bilo odločenih posebnih ur, postavil sem $\frac{1}{2}$ ure ali pa po okoliščinah 2 uri za pisanje (katero se je do zdaj z jezikovim poukom združevalo). To bi namreč veljalo za tisti čas, kadar učenci začénjajo v zvezke pisati.

Pri učni tvarini v ucnem érteži pa naj bi se izpremenilo to-le: a) Tvarina za I. razred naj se izpusti in nad tvarino II. razreda naj se postavi: Erste und zweite Classe. — b) Pri III. razredu naj se postavi: Die Currentschrift, pri IV. razredu pa: Die Lateinschrift im Deutschen.

V. Risanje.

Splošni učni smoter se ni prenaredil zaradi tega, da se po šolski noveli z 2. maja 1883. l. in po ministerskem ukazu z 8. junija 1883. l. oblikoslovju posebne ure odločijo. Zaradi tega se je v V. razredu dečkom 1 ura za risanje odvzela. Geometrijske érte, ploskve in telesa naj se obravnavajo, kadar je prilika pri risanju. Število ur razun omenjene 1. ure v V. razredu naj ostane, samo v II. in v III. razredu naj se postavi mesto $\frac{1}{2}$ uri — 1 ura na teden. Učna tvarina naj v obče ostane kakor do zdaj. Prenaredi naj se le:

Dritte und vierte Classe. Umestí naj se za besedami: . . . zu Grunde liegen Grundbegriffe von geometrischen Linien, Flächen und Körpern, insoweit es der Zeichenunterricht erheischt . . .

Fünfte Classe. Namesto stavka: das in der geometrischen Formenlehre gebotene ist dem Freihandzeichnen zu Grunde zu legen, naj se umestí: Beim fortschreitenden Zeichenunterrichte sind auch die geometrischen Grundbegriffe zu erweitern.

Učna tvarina za oblikoslovje izostane.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

Iz Prage. Znano je, kakó »Schulverein« česke otroke v svoje nemške šole vabi. Zato se je nedavno v glavni skupščini »Praškega českega učiteljskega društva« mnogo debatiralo o tem, s kakošnimi sredstvi bi bilo mogoče zaprečiti v bodoče to ostudno početje. Slisala se je mnogoteri ostra beseda. Jeden govornikov je ta lov českíh otrok označil za »modérno sužnost«, komur je ves zbor pohvalno pritrdil. Konečno se je vzprejela na deželni zbor resolucija, da naj isti naredí postavo, vsled katere bi se moral jezik in národnost otrok varovati tako, kakor n. pr. tudi stariši nimajo pravice izpremenovati veroizpovedanje svojíh otrok od 1.—14. leta. — Ako postane ta nasvèt zakon za Češko, ga bode dobro tudi po slovenskih pokrajinah uvesti, ker tudi na Slovenskem se je začel lov na slovenske otroke.

Tudi v Pragi se nahaja za Češko zaloga šolskih knjig. Njeno vodstvo je določilo za šolsko leto 1884/5. za knjige ubogim otrokom 39.000 gld., koja svota se bode razdelila posameznim okrajem po razmeri otrok, ki hodijo v šolo. Po národnosti razdeljeno dóbi 338.583 nemških otrok 10.000 gld., a 556,213 českíh otrok 29.000 gld.

Iz Linca. Ker imajo stariši pri prošnjah za šolsko olajšavo preveč potov in stroškov, je naučno ministerstvo dovolilo, da morejo isti v bodoče za to pri kraj. šol. svetih ustmeno poprositi.

Z Dunaja. Kakor nedavno za srednje, je ukazalo zdaj naučno ministerstvo revizijo šolskih knjig in učil tudi za meščanske in ljudske šole, kojih zapisnik dobí šolska oblast vsake dežele, da se natančno po tem ravna.

Iz Zagreba. V naglici poročam čestitim čitateljem »Učit. Tovariša«, da smo dobili za deželnega šolskega nadzornika za Hrvatsko in Slavonijo gosp. Vekoslava Goluba.

Še jedno veselo novico imam zabilježiti, in ta je, da je vendar že enkrat naša deželna vlada uredila povrnitev stroškov, koje imajo učitelji pri hoji k okrajnim skupščinam. V prihodnje bode dobival vsak učitelj, kakor drugi javni uradniki, 14 novcev za en km., ako se mu je voziti pa po vodi, se mu bode plačevalo za II. razred ladije.

Iz Sežane. Učit. društvo za Sežanski šolski okraj bode zborovalo v 3. dan julija ob 9. uri predpoludnem v Komnu. Dnevni red: 1. Praktičen poskus. 2. Predsednikov pozdrav. 3. Prebere se zapisnik min. zborovanja. 4. Kritika o poučevanem. 5. O popravljani pismenih nalog. 6. Volitev novega odbora. 7. Razni nasveti. — K obilni udeležitvi vabi **odbor.**

Iz Logaškega okraja, v dan 22. junija t. l. — Pretekli četrtek sešli so se nekateri učitelji Logaškega okraja na Rakeku. Predmet shoda je bilo posvetovanje o predlogih, kateri naj bi se postavili pri letošnji konferenciji in o kandidatih, kateri naj bi se postavili za deželno učiteljsko konferencijo. — Predlaganih je bilo več nasvetov, kakor o šolskih vrtih, o učiteljskem stanovanju, o uradnih spisih, o šolskih počitnicah, o starostnih dokladah, razdeljene po plači, o opravih dokladah na enorazrednicah. Predloge vzprejeli so trije zbrani učiteljev in obljubili, da jih bodo pri konferenciji predlagali. — O drugi točki namreč, o odposlancih v deželno učiteljsko konferencijo, so bili učitelji sploh tega mnenja, zakaj volijo Idrijski učitelji z drugimi tega okraja. Oni služijo na zasebni šoli pod nadzorstvom poljedeljskega ministerstva, in ne dobivajo svoje plače iz normalnega šolskega zaklada, ter ne plačujejo svojega doneska za okrajno knjižnico. Vendar pa pri vseh zborovanjih z drugimi vred glasujejo. Učiteljem ni do zdaj znan kak ukaz, če in od kdaj imajo oni pravico glasovati pri našem zborovanju. Prigodilo bi se že bilo kmalo, da bi bili Idrijski učitelji zmagali s svojima kandidatom v okrajni šolski svet in učitelji Logaške, Planinske, Cerkljske in Loške okolice bi ne imeli nobenega zastopnika. Le srečanju se je zahvaliti, da so Idrijski učitelji takrat samo z enim kandidatom prodrli. — Želeti bi bilo, da bi se nam pri konferenciji v dan 2. julija t. l. ta stvar razjasnila.

Iz Kameniškega okraja. Okrajna učiteljska konferencija za Kameniški okraj bode v Kameniku v 6. dan avgusta t. l., in sicer po tem le redu: 1. Poročilo c. kr. okr. šolskega nadzornika. 2. Slovniti pouk: a) na enorazrednicah (poročila gospodičina M. Scherz); b) na dvorazrednicah (poročila gosp. A. Javoršek). 3. Začetni pouk v zemljepisji (poročila gosp. A. Kecelj). 4. Poročilo odbora za pregledovanje knjig »družbe sv. Mohora« o svojem delovanju v pretečenem letu. 5. Poročilo knjižničnega odbora; volitev tega odbora. 6. Volitev dveh poslancev v prihodnjo deželno učiteljsko konferencijo. 7. Volitev stalnega odbora.

Iz Radovljanskega okraja. Naša učiteljska konferencija bode v 30. dan julija t. l. v Bledu s sledečim dnevnim redom: 1. Volitev predsednikovega namestnika in dveh zapisnikarjev. 2. Poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika o zaznavanju pri nadzorovanju. 3. Kako more šola z ozirom na deželno postavbo z 17. junija 1870. l. na to vplivati, da se tiči, poljedelstvu koristni, kolikor največ varujejo? (Poročila gosp. Val. Žvagen, učitelj v Radovljici.) 4. Kakšen namen imajo šolske knjižnice in kako se more z domačim berilom šolska vzgoja povspesovati? (Poročila gosp. Jos. Medic, nadučitelj v Kranjski Gori.) 5. Poročilo knjižničnega odbora o stanju okrajne učiteljske knjižnice. Nasveti o nakupovanju novih knjig. 6. Volitev stalnega odbora za učiteljske konferencije in knjižničnega odbora. 7. Posamezni nasveti.

Iz Vipave. † Preč. g. Luka Hiti, beneficijar, bivši c. k. okrajni šolski nadzornik in šolski voditelj, je 20. dan preteč. m. umrl po daljnem bolehanju. Pokojnik je bil vzgleden učitelj mladini in vrli domoljub. Naj v miru počiva!

Iz Ljubljane. Iz seje mestnega zbora Ljubljanskega v 20. dan preteč. m. Mestni odbornik g. dr. Ivan Tavčar stavil je sledeči nujni nasvet: »Gledé na to, da je občina po zakonih v prvi vrsti poklicana, ljudske šole ustanovljati; gledé na to, da se národni zastop Ljubljanskega mesta nikdar ni protivil zahtevam nemških someščanov, če so bila utemeljena v zakonu in v resnični potrebi, in da je zategadelj užé od nekdaj po mestnih učilnicah nemškemu jeziku in njega pouku odkazano merodajno mesto; gledé na to, da je vsled dotičnega sklepa

kranjske hranilnice javno mnenje po vsej pravici močno razdraženo, ker vsakdo čuti in vidi, da je omenjeni sklep gola politična demonstracija, koje troške naj bi plačal hranilnični zaklad, in gledé na to, da se ta sklep obrača proti zdanjemu zastopu ljubljanskega mesta, kakor da bi leta v ustavi določene pravice nemških svojih someščanov zatiral ali vsaj zanemarjal, in gledé na to, da se je sklep v tem smislu po svetu in slovenski Ljubljani sovražnem časopisji v resnici tudi tolmačil, naj slavní mestni zbor sklene resolucijo: 1. Mestni zastop Ljubljanskega mesta izreka svoj protest proti sklepu kranjske hranilnice v Ljubljani, s katerim se hoče v slovenskem tem mestu s hranilničnim zakladom ustanoviti privatna ljudska učilnica z nemškim učnim jezikom in sicer zategadelj, ker je mestni zastop vselej pripravljen, ustanoviti nemško ljudsko šolo, če bi se nje zakonita potreba izkazala in dognala. 2. O tej resoluciji naj se primernim pôtom poroča visoki c. kr. deželni vladi. Nujnost predloga mestni zastop brez ugovora odobri. Potem utemeljuje predlagatelj dr. Tavčar meritorično na kratko svoj predlog, kateri se pri glasovanji v obeh oddelkih jednoglasno vzprejme. — Mestni odbornik g. dr. Derč poroča v imenu šolskega odseka in predlaga, da se kakor vsako leto tudi letos voditelju I. mestne ljudske šole dovoli donesek k stanarini, čemur zbor pritrdi. — Dalje g. poročevalec še poroča o prošnjah mestnega učitelja in mestnih učiteljic za petletnice. Vzprejme se nasvêt, da se dovolijo petletnice od povišane plače.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. V Kočevskem okraji: na enorazrednici v Grčaricah s 400 gld. in stanovanjem do 5. julija. — V Radovljiškem okraji: na dvorazrednici v Srednjivasi v Bohinji II. učit. služba s 400 gld. in z 20 gld. začasne doklade. — V Logaškem okraji: na četvero-razrednici v Starem trgu II. in III. učit. služba po 500 gld.; na dvorazrednici na Blokah II. učit. služba s 400 (od 1885. l. 450 gld.); na enorazrednici v Rovtah s 400 gld. in stanovanjem; na enorazrednici v Hotedršici s 450 gld. in stanovanjem; na dvorazrednici v Spodnjem Logatci II. učit. služba s 400 gld.; na trirazrednici v Planini II. učit. služba s 450 gld.; na enorazrednici v Begunjah s 450 gld. in stanovanjem; na trirazrednici v Žireh II. in III. učit. služba s 500 in 400 gld. in stanovanjem; na enorazrednici v Črnem Vrhu s 450 gld. in stanovanjem; na enorazrednici v Vojski s 450 gld. in stanovanjem; na enorazrednici v Ledinah s 450 gld. in stanovanjem. Prošnje do 25. jul. t. l. — V Bihaču na mestni ljudski šoli učit. služba z 800 gld. plače in z 200 gld. stanarine. Prošnjiki morajo znati bosenski deželni jezik. — Prošnje naj se ravnaajo pôtom načelnih oblastev do deželne vlade za Bosno in Hercegovino do 15. julija t. l. Meščanski učitelji imajo sprednost.

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Gospod Jan. Remic, učitelj v Šent-Juriji pri Šmariji, je za trdno postavljen. Gosp. Jos. Šmorancer je dobil III. učit. službo v Žužemberku.

Vabilo k naročbi

za II. polovico 1884. l.

Vse p. n. častite g. g. poluletne naročnike uljudno prosimo, da bi blagovolili poslati naročnino za drugo polovico tega leta za „Učiteljskega Tovariša“. Tudi g. g. naročnike, ki so se zakasnili z vplačevanjem za prejšnji čas, uljudno spominjamo njih obljube.

„Učiteljski Tovariš“ stane vse leto 3 gld., pol leta pa 1 gld. 50 kr. Novim naročnikom še lahko ustrezamo z dozdanjimi številkami.

Prav lepo se zahvaljujemo vsem svojim pravim slovenskim tovarišem in prijateljem, ki z naročevanjem in z lepo dejansko podporo pripomorejo, da še živi naš „Tovariš“. Prosimo, naj nam bodo še dalje prijazni in zvesti! Mi se bomo po vsi moči prizadevali, da bomo neutrujeno in uspešno obdelovali národno šolsko pólje.

Uredništvo in založništvo.